

Giáo dục ý thức bảo vệ chủ quyền biển đảo cho học sinh Kiên Giang thông qua chiến dịch giải phóng các đảo trong Chiến tranh biên giới Tây Nam

Bùi Thị Thu Hoài*

*Giảng viên trường Cao đẳng Sư phạm Kiên Giang

* Học viên cao học, Trường Đại học Đồng Tháp

Received: 8/6/2023; Accepted: 14/6/2023; Published: 22/6/2023

Abstract: The sea and islands are an important part of the country's territory and each individual has the responsibility to preserve and protect that sacred sovereignty. Therefore, the education of awareness and responsibility for students from the time they are still in school should be focused and enhanced. In particular, in the provinces with sea and islands adjacent to neighboring countries such as Kien Giang province, which suffered major attacks during the war of aggression caused by Democratic Cambodia in 1975. Therefore, seriously, this need to be strengthened in the local history curriculum to help students improve their understanding, foster love and responsibility for the sacred sovereignty of the country.

Keywords: Consciousness education, sovereignty protection, sea and island, border protection.

1. Đặt vấn đề

Biển đảo là một phần lãnh thổ trọng yếu của đất nước mà mỗi cá nhân đều phải có trách nhiệm gìn giữ, bảo vệ phần chủ quyền thiêng liêng ấy. Vì vậy, việc giáo dục ý thức trách nhiệm cho học sinh ngay từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường là công tác cần được chú trọng và nâng cao. Đặc biệt, ở những tỉnh có vùng biển, đảo tiếp giáp với các nước láng giềng như tỉnh Kiên Giang – địa phương từng gánh chịu những đợt tiến công lớn trong cuộc chiến tranh xâm lược do Campuchia Dân chủ gây ra năm 1975, công tác này lại cần phải được tăng cường hơn trong chương trình giảng dạy lịch sử địa phương để giúp học sinh nâng cao hiểu biết, bồi đắp tình yêu, trách nhiệm về chủ quyền biển đảo thiêng liêng của Tổ quốc.

Tỉnh Kiên Giang nằm ở tận cùng phía Tây Nam của Tổ quốc, với cả đường biên giới trên đất liền và trên biển tiếp giáp tỉnh Kampot của Campuchia. Do vị trí địa lý chiến lược quan trọng, nên chính quyền Campuchia Dân chủ đã lựa chọn tấn công đầu tiên vào các đảo Phú Quốc, Thổ Chu nhằm thăm dò khả năng phòng thủ trên biển của ta, cũng như tạo bước đệm để từ đó tiến công vào biên giới trên đất liền. Cuộc chiến đấu giải phóng các đảo bị chiếm đóng diễn ra nhanh chóng, ta giành được thắng lợi. Tuy vậy, cũng để lại nhiều hạn chế mà ta cần phải khắc phục để công tác bảo vệ chủ quyền biển đảo trong tình hình hiện nay đạt hiệu quả cao, đồng thời tăng cường giáo dục ý thức cho học sinh trong tỉnh về

trách nhiệm của HS ngay khi còn ngồi trên ghế nhà trường.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Sơ lược vị trí địa lý tỉnh Kiên Giang

So với các tỉnh trong khu vực đồng bằng sông Cửu Long, Kiên Giang có điểm đặc biệt hơn là có đường biên giới trên biển tiếp giáp với Campuchia. Vùng biển của tỉnh Kiên Giang giới hạn từ vĩ độ 10°B đến 10°27'B và từ kinh độ 103°50' đến 104°50', với đường bờ biển dài khoảng 200km [3, tr.5], chạy dài từ Rạch Tiểu Dừa giáp tỉnh Cà Mau đến tận biên giới Campuchia, lại nằm trong vịnh Thái Lan gần với các nước Đông Nam Á như Thái Lan, Malaixia, Singapo nên Kiên Giang có nhiều lợi thế phát triển hơn các tỉnh lân cận cũng như hoàn thành tốt vai trò là cầu nối của các tỉnh Tây Nam Bộ với các nước láng giềng. Có 5 quần đảo, trong đó có 09 huyện, thị, thành phố ven biển, 51 xã, phường, thị trấn có đảo hoặc bờ biển. Với hơn 143 hòn đảo lớn nhỏ, gần như bao trọn vùng biển Tây Nam của Tổ quốc. Nổi bật nhất phải kể đến đảo Phú Quốc, đây là đảo lớn nhất nước ta, với diện tích 576km² và được mệnh danh là “Đảo ngọc” hoặc “hòn đảo của 99 ngọn núi”. Ngoài ra còn có nhiều quần đảo nổi tiếng khác như Thổ Chu, Nam Du, Bà Lụa, Hải Tặc, Hòn Sơn... Hệ thống các quần đảo này đã góp phần lớn trong việc phát triển đường biển thông thương trong nước, khu vực và quốc tế. Đồng thời khẳng định vị trí địa chính trị, kinh tế, an ninh, quốc phòng và cầu nối của các

tỉnh miền Tây Nam Bộ với bên ngoài. Bên cạnh đó, còn làm nâng cao tiềm năng, giá trị du lịch của Kiên Giang trong giai đoạn hiện nay.

2.2. Chiến dịch giải phóng các đảo bị Khmer Đỏ chiếm đóng

Chính vì vị trí địa lý của tỉnh có tầm chiến lược quan trọng, ngày 03 tháng 5 năm 1975, một tiểu đoàn của Khmer Đỏ đã đổ bộ lên Bãi Dài, xã Cửa Dương, huyện đảo Phú Quốc với danh nghĩa “đồng chí” sang giúp Phú Quốc giải phóng đảo. Tiếp đó, chúng bắt ghe lưới của nhân dân ấp Cửa Cạn đi đánh bắt cá ở khu vực gần đó, giết người dân đi biển của ta. Sau đó, chúng tiếp tục đưa lực lượng đánh chiếm đảo Thổ Chu, Hòn Ông, Hòn Bà. Không mơ hồ vào tình đồng chí mà Khmer Đỏ đưa ra, đồng thời nhận định đúng bản chất hiếu chiến, xâm lược của chúng, bước đầu quân và dân trên đảo Phú Quốc đã nhanh chóng đưa lực lượng đến ngăn chặn những hành động ngang ngược đó. Dù đã chuẩn bị sẵn sàng phương án tiến công quân sự nhưng trên tinh thần đấu tranh chính trị bằng thương lượng, hòa bình, quân dân du kích cùng với các ban ngành khác trên đảo đã tiến hành đối thoại, dùng lý lẽ cương quyết không nhượng bộ để lực lượng này rút quân. Với sự cương quyết, nhưng vẫn thể hiện rõ thiện chí hòa bình của ta, đến 17 giờ ngày 05 tháng 5 năm 1975 quân Khmer Đỏ đã chịu rút quân bằng phương tiện tàu há mồm và 02 chiếc PCF.

Tuy rút quân khỏi Phú Quốc, nhưng lực lượng Khmer Đỏ vẫn tiếp tục có những hành động khiêu khích ta như bắt ghe lưới của người dân đi đánh cá ở ấp Cửa Cạn, đổ bộ lên Bãi Dài (Gành Dầu), thậm chí giết 07 người dân của ta khi họ đang đi biển [1, tr.108]. Quân và dân trên đảo nhanh chóng đem lực lượng đến để ngăn chặn những hành động ngang ngược của chúng buộc chúng phải rút quân vào ngày 06 tháng 5 năm 1975.

Những hành động xâm phạm của Khmer Đỏ ngày càng gia tăng, khi chúng tiếp tục đánh chiếm các đảo Thổ Chu, Hòn Ông, Hòn Bà (Poulowai) trên vùng biển của tỉnh Kiên Giang. Ngày 10 tháng 5 năm 1975, quân Khmer Đỏ sử dụng 3 tàu tuần tra PCF và tàu đổ bộ LSM tràn lên đảo Thổ Chu, tàn sát và bắt người dân trên đảo đưa xuống tàu đem đi, không rõ tung tích. Nhận được tin báo, Ủy ban Quân quản Phú Quốc đã báo cáo tình hình cho cấp trên, lên kế hoạch giải phóng các đảo. Ngày 21 tháng 5 năm 1975, chiến dịch bắt đầu, quân ta tổ chức tiến công, bao vây lực lượng địch trên đảo Thổ Chu ở Bãi Chưông và Bãi

Nam. Sau 8 ngày (21 đến 29 tháng 5) bị ta bao vây và dùng hỏa lực uy hiếp, quân Khmer Đỏ vẫn không chịu rút khỏi đảo. Để nhanh chóng hoàn thành nhiệm vụ giải phóng đảo, đúng 6 giờ 30 phút ngày 30 tháng 5 năm 1975, từ các tàu LCM, quân ta bí mật đổ bộ lên đảo, đồng loạt nổ súng tiến công tiêu diệt địch. Kết quả, ta đánh thiệt hại 02 tiểu đoàn quân Khmer Đỏ, diệt gần 200 tên, bắt sống 315 tên, giải phóng hoàn toàn đảo Thổ Chu. [1, tr.110].

Ở hướng Hòn Ông, Hòn Bà, sau khi trinh sát tình hình, ta đã xác định cụ thể vị trí chiến lược của hai đảo và tình hình bố trí lực lượng của địch tại đây. Sáng sớm ngày 05 tháng 6 năm 1975, chỉ huy Trung đoàn 1 ra lệnh nổ súng tiến công và đổ bộ vào cả hai đảo. Địch cho tàu từ đảo Cô Tô tăng đến tăng viện nhưng đã bị tàu cao tốc của ta bắn chìm 01 chiếc tàu PCF và bắn hỏng 01 chiếc khác, bắt 03 tù binh. [1, tr.111]. Sau đó, từ ngày 06 đến ngày 09 tháng 6, thời tiết xấu, biển động mạnh nên các tàu chiến và máy bay của ta không xuất kích được, do vậy Trung đoàn 1 đã triển khai Sở Chỉ huy ở điểm cao phía Nam Hòn Bà. Thế trận chiến đấu giằng co, lực lượng của ta vây chặt quân địch ở đồi 61 và sử dụng máy bay A37 ném bom vào khu vực này. Đến chiều ngày 12 tháng 6, ta tiêu diệt hoàn toàn quân địch, làm chủ Hòn Bà. Chỉ hai ngày sau đó, ngày 14 tháng 6 năm 1975 ta cũng đã làm chủ hoàn toàn Hòn Ông, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ giải phóng hai hòn đảo này.

2.3. Vận dụng bài học từ thực tiễn cuộc chiến đấu vào giáo dục ý thức bảo vệ chủ quyền biển đảo cho học sinh Kiên Giang

Từ thực tiễn trong cuộc chiến đấu giải phóng các đảo Phú Quốc, Thổ Chu của quân dân Kiên Giang trong chiến tranh bảo vệ biên giới Tây Nam đã để lại nhiều bài học kinh nghiệm quý báu, có ý nghĩa thực tiễn trong giáo dục cho học sinh ý thức, trách nhiệm bảo vệ chủ quyền biển đảo thiêng liêng của Tổ quốc ngày nay.

Một là, phải luôn luôn nâng cao tinh thần cảnh giác cho mọi người dân, ngay cả khi đất nước đã hòa bình. Không được có tư tưởng tự thỏa mãn, ngủ quên trên chiến thắng, lơ là mất cảnh giác

Hòa chung với không khí phấn khởi chung của đất nước, sau 21 năm gian khổ chống Mỹ giành được thắng lợi, quân dân ta đã xuất hiện tư tưởng chủ quan, lơ là mất cảnh giác. Chính điều này đã làm cho ta bị động, lúng túng trong việc đối phó với cuộc tấn công bất ngờ của Khmer Đỏ vào các đảo. Đặc biệt, sự tàn sát dã man của chúng khi bắt và sát hại hơn

500 dân thường [2, tr.57] ở đảo Thổ Chu là một thảm kịch, một mất mát quá lớn đối với Kiên Giang nói riêng và cả nước nói chung. Đây là vụ thảm sát đầu tiên Khmer Đỏ gây ra cho nhân dân ta khi đất nước mới hòa bình, thống nhất. Do vậy, dù đất nước đã hòa bình, nhưng vẫn phải luôn luôn giáo dục cho nhân dân, chiến sĩ, đặc biệt là thế hệ trẻ phải nâng cao ý thức cảnh giác, không được chủ quan, lơ là để tránh phải trả giá đắt như ở đảo Thổ Chu.

Hai là, phải đánh giá đúng âm mưu, thủ đoạn của địch một cách khách quan, toàn diện để có chủ trương đúng đắn, kịp thời.

Thực tế, khi Khmer Đỏ tấn công, quân dân ta trên các đảo vẫn còn mơ hồ, chưa xác định đúng bản chất xâm lược của địch nên chưa có chủ trương kịp thời, gây nhiều tổn thất về người và tài sản cho nhân dân vô tội. Hơn nữa, xuất phát từ chính sách giải quyết xung đột bằng con đường hòa bình và giữ vững mối quan hệ hữu nghị của hai nước láng giềng nên Chính phủ ta đã nhiều lần nhân nhượng trước những đòn tấn công bất ngờ, quyết liệt của địch. Đặc biệt, trong tình hình khó khăn, phức tạp và rất nhạy cảm của nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền biển, đảo hiện nay, cần giáo dục cho học sinh hiểu rõ bản chất âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch lợi dụng vấn đề biển, đảo để chống phá nước ta, nhất là thông tin bị xuyên tạc, sai lệch ngày càng nhiều trên các mạng xã hội. Chỉ khi nắm rõ được bản chất, học sinh mới không bị lôi kéo, dụ dỗ vào các hành vi sai lệch đó, đồng thời có ý thức trách nhiệm với mỗi lời nói, hành động của mình, biết lên tiếng bảo vệ cái đúng, bảo vệ chủ quyền biển đảo của đất nước.

Ba là, nâng cao nhận thức về chủ quyền biển đảo và trách nhiệm bảo vệ chủ quyền biển đảo cho mỗi học sinh, mỗi gia đình

Bảo vệ biển đảo là trách nhiệm của mỗi chiến sĩ, mỗi người dân, mỗi em nhỏ. Chỉ khi tất cả đều nhận thức đúng thì mới khơi dậy được tinh thần đoàn kết, ý thức của chính mình với nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền biển đảo thiêng liêng của Tổ quốc. Cần đẩy mạnh và nâng cao hiệu quả giáo dục, tuyên truyền nâng cao nhận thức, tạo sự đồng thuận trong mọi tầng lớp nhân dân đối với nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền biển, đảo.

Đặc biệt, trong công tác giáo dục lịch sử địa phương, phải tăng cường giảng dạy, tuyên truyền, nâng cao ý thức của học sinh, để các em hiểu vị trí, vai trò, tầm quan trọng của biển, đảo trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Bên cạnh đó, thông qua thực tiễn cuộc chiến đấu bảo vệ vùng biên giới biển, đảo trong cuộc chiến tranh bảo vệ biên giới Tây

Nam, để giáo dục học sinh nắm rõ đường lối, quan điểm, chính sách và tư tưởng chỉ đạo, cũng như đối sách giải quyết các vấn đề biển, đảo của Đảng và Nhà nước ta. Có như vậy, công tác giáo dục ý thức cho học sinh ngay khi còn ngồi trên ghế nhà trường mới đạt hiệu quả cao, góp phần định hướng cho các em có phương pháp quan sát và nhận xét, đánh giá đúng về các vấn đề liên quan đến chủ quyền biển, đảo.

3. Kết luận

Hiện nay, các vùng biển, hải đảo của tỉnh Kiên Giang đang rất được chú trọng xây dựng và đầu tư cho phát triển du lịch. Đây là vừa là tiềm năng để phát triển kinh tế của tỉnh, nhưng cũng vừa là thách thức cho công cuộc đảm bảo an ninh quốc phòng trên khu vực biển, đảo với vai trò là tiền đồn và lá chắn phía biên Tây Nam của Tổ quốc. Hơn nữa, khi lượng khách du lịch tăng cao, đồng nghĩa với việc có rất nhiều người di chuyển đến Kiên Giang, tạo cơ hội cho các thành phần phản động trà trộn, xâm nhập vào để hoạt động. Do đó, công tác giáo dục ý thức, trách nhiệm cho học sinh trong tỉnh về vấn đề giữ gìn, bảo vệ chủ quyền biên giới biển đảo, chống các hành vi xuyên tạc, diễn biến hòa bình, kích động chiến tranh... rất cần được chú trọng, tăng cường thông qua giảng dạy lịch sử địa phương.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Thường vụ Huyện ủy Phú Quốc (2020), *Lịch sử lực lượng vũ trang nhân dân huyện Phú Quốc (1945-2020)*, tr.108-110, Xí nghiệp in Hồ Văn Tầu, Kiên Giang.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư số 32/2018/ TT - BGD về ban hành Chương trình Giáo dục phổ thông tổng thể*. Hà Nội.
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *CTGD phổ thông mới -Chương trình tổng thể (Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018*. Hà Nội
4. Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên Phòng (2020), *Lịch sử Bộ đội Biên phòng tỉnh Kiên Giang (1975-2020)*, tr.57, Nxb Quân đội Nhân dân, Hà Nội.
5. Nguyễn Vũ Bích Hiền (2015) (Chủ biên), *Phát triển CTGD nhà trường phổ thông*, NXB Giáo dục Việt Nam. Hà Nội
6. Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Kiên Giang (2016), *Lịch sử địa phương Kiên Giang*, tr.5, Nxb Giáo dục Việt Nam, thành phố Hồ Chí Minh.
7. Đặng Thị Thuỳ Dương (2022) *Sử dụng di tích Lịch sử tổ chức hoạt động trải nghiệm cho học sinh THPT tại Đà Nẵng*. Tạp chí TBGD số đặc biệt t6/2022, tr 280-282